

השפעה
הרב מואיז נבון

במדבר פרק ל

(ב) וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צנה יקנן: (ג) איש פי ידור נדר ליקנן או השבע שבועה לאסור אסור על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה:

רש"י הירש במדבר פרק ל פסוק ב

התורה מייפה את כוחנו להעמיד עלינו מצוות, כדי שנקיים כהלכה את מצוות התורה. היא מאפשרת ליחיד, לציבור ולכלל האומה לקבוע כללים של קיימא לצורך עשיית המצוות בנאמנות. משום כך נאמרה פרשה זו לנשיאים בייחוד, ויש חשיבות לדבר שהם קרויים כאן "ראשי המטות".

(ד) ואשה פי ידור נדר ליקנן ואסרה אסר בבית אביה בנעריה: (ה) ושמע אביה את נדריה ואסרה אשר אסרה על נפשה והחריש לה אביה וקמו כל נדריה וכל אסר אשר אסרה על נפשה יקום:

רש"י במדבר פרק ל פסוק יד

כל נדר וכל שבועת אסר וגוי' - לפי שאמר שהבעל מפר, יכול כל נדרים במשמע, תלמוד לומר לענות נפש, אינו מפר אלא נדרי ענוי נפש בלבד. והם מפורשים במסכת נדרים (דף עט.):

(ו) ואם הניא אביה אותה ביום שמעו כל נדריה ואסריה אשר אסרה על נפשה לא יקום ויקנן יסלח לה פי הניא אביה אותה: (ז) ואם היו תהיה לאיש ונדריה עליה או מבטא שפתייה אשר אסרה על נפשה: (ח) ושמע אישה ביום שמעו והחריש לה וקמו נדריה ואסרה אשר אסרה על נפשה יקמו: (ט) ואם ביום שמע אישה יניא אותה והפר את נדריה אשר עליה ואת מבטא שפתייה אשר אסרה על נפשה ויקנן יסלח לה: (י) ונדר אלמנה וגרושה כל אשר אסרה על נפשה יקום עליה: (יא) ואם בית אישה נדריה או אסרה אסר על נפשה בשבעה: (יב) ושמע אישה והחריש לה לא הניא אותה וקמו כל נדריה וכל אסר אשר אסרה על נפשה יקום: ... פ

רש"י במדבר פרשת מטות פרק ל פסוק ו

(ו) ואם הניא אביה אותה - אם מנע אותה מן הנדר, כלומר שהפר לה. הנאה זו איני יודע מה היא, כשהוא אומר "ואם ביום שמע אישה יניא אותה והפר", הוי אומר הנאה זו הפרה. ופשוטו לשון מניעה והסרה וכן **(במדבר לב, ז)** ולמה תניאון, וכן (תהלים קמא, ה) שמן ראש אל יני ראשי, וכן **(במדבר יד, לד)** וידעתם את תנאותי, את אשר סרתם מעלי:

תהלים פרק לג

(י) יקנן הפיר עצת גוים הניא מחשבות עמים:

מצודת ציון תהלים פרק לג פסוק י

(י) הפיר הניא - מענין בטול ומניעה כמו "יניא אותה והפר" (במדבר לי):

מלבי"ם ביאור המילות תהלים פרק לג פסוק י

(י) הפיר, הניא. הניא מוסף על הפיר, שהמפיר כבר חל הדבר, והמניא מונע שלא יחול הדבר כלל כמו "ואם הניא אביה אותה".

במדבר פרק לב

(א) ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד עצום מאד ויראו את ארץ יעזר ואת ארץ גלעד והנה המקום מקום מקנה: (ב) ויבאו בני גד ובני ראובן ויאמרו אל משה ואל אלעזר הכהן ואל נשיאי העדה לאמר: (ג) עטרות ודיבן ויעזר ונמרה וחשבון ואלעלה ושבים ונבו ובען: (ד) הארץ אשר הכה יקנן לפני עדת ישראל ארץ מקנה הוא ולעבדיך מקנה: ס (ה) ויאמרו אם מצאנו חן בעיניך יתן את הארץ הזאת לעבדיך לאחזה אל תעברנו את הירדן: (ו) ויאמר משה לבני גד ולבני ראובן האחיכם יבאו למלחמה ואתם תשבנו פה: (ז) ולמה <תנואון> **תניאון את לב** בני ישראל מעבר אל הארץ אשר נתן להם יקנן: (ח) כה עשו אבותיכם בשלחי אתם מקדש ברנע לראות את הארץ: (ט) ויעלו עד נחל אשכול ויראו את הארץ ויניאו את לב בני ישראל לבלתי בא אל הארץ אשר נתן להם יקנן:

תנין קורן: dishearten [רפה את יד]!

אלשיך על במדבר פרשת מטות פרק לב פסוק ז

... כי שמא לא ילכו, כי יתרפו ידיהם בראות אתכם נסוגים אחור, בחשבם כי יראתם ממלכי הארץ. וזהו ולמה תניאון וכו', שתפרו **לבבם** מלבא אל הארץ. ואף שאין כוונתם לרעה, הלא תקלת המכשלה הזאת תחת ידכם:

במדבר פרק יג (ב) שלח לך אנשים ויתרו את ארץ פנעו אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם: ... (כא) ויעלו ויתרו את הארץ ... (כה) וישבו מתור הארץ ... (כו) ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש הוא וזה פריה: (כח) אפס כי עז העם הישב בארץ ... **פרק יד** (א) ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא: ... (כו) וידבר יקנק אל משה ואל אהרן לאמר: (כז) עד מתי לעדה הרעה הזאת אשר המה מלינים עלי את תלנות בני ישראל אשר המה מלינים עלי שמעתי: (כח) אמר אליהם חי אני נאם יקנק אם לא באשר דברתם באזני בן אעשה לכם: (כט) במדבר הזה יפלו פגריכם וכל פקדיכם לכל מספרכם מן עשרים שנה ומעלה אשר הלינתם עלי: (ל) אם אתם תבאו אל הארץ אשר נשאתי את ידי לשכון אתכם בה כי אם כלב בן יפנה ויהושע בן נון: (לא) וטפכם אשר אמרתם לבו יהיה והביאתי אתם וידעו את הארץ אשר מאסתם בה: (לב) ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה: (לג) ובניכם יהיו רעים במדבר ארבעים שנה ונשאו את זנותיכם עד תם פגריכם במדבר: (לד) במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום לשנה תשאו את עונתיכם ארבעים שנה וידעתם את תנואתי:

רש"י במדבר פרשת שלח פרק יד פסוק לד (לד) את תנואתי - שהניאותם את לבבכם מאחרי. תנואה לשון הסרה, כמו (במדבר ל, ו) כי הניא אביה אותה:

~ נמאס המלחמה ~

במדבר פרק יד

(מ) וישפמו בבקר ויעלו אל ראש ההר לאמר הננו ועלינו אל המקום אשר אמר יקנק כי חטאנו:

רשב"ם במדבר פרק יד פסוק מ

(מ) אל המקום אשר אמר י"י - וציונו ללכת שם לירש [ז"א: להלחם] את הארץ:

רש"י במדבר פרק יד פסוק מ

(מ) כי חטאנו - על אשר אמרנו הלא טוב לנו שוב מצרימה:

ר' סמט (סט 2, רף 204, הע' 11)

ומשמעות הפסוק היא 'הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו ביחס אליי'. חטא זה הוא אפוא מאיסת הארץ, כפי שמעידים הכתובים (י"ד, לא) "הארץ אשר מאסתם בה"; (תהילים ק"ו, כד) "וימאסו בארץ חמדה".

~ השפעה ~

רמב"ם הלכות דעות פרק ו הלכה א

דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו [ונוהג] כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמוד ממעשיהם, הוא ששלמה אומר "הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירוע", ...

דברים פרק כ (א) פי תצא למלחמה על איבך ... (ח) מי האיש הירא ורד הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו:

רש"י הירש במדבר פרשת שלח פרק יד פסוק לד

תנואתי. שם העצם "תנואה" מצוי רק כאן ובאיוב לג, י: "הן תנואות עלי ימצא". פירוש "הניא" בבנין הפעיל: למנוע, לסרב; ומכאן שפירוש "נוא" בבנין קל: לסבול ממניעה ומסירוב, להיות בלתי מסוגל לבצע משימה מחמת המניעה או הסירוב של אחרים (ראה פי' בראשית ע"מ קמט). נמצא שזה פירוש הפסוק שבאיוב: הנה רצונו למצוא אצלי סירובים; הוה אומר, רצונו למצוא דברים שמנעתי ממנו או סירבתי לעשות לו. נמצא שזה פירוש "תנואתי": הסירוב שסבלתי מכס. רציתי להולך אתכם בדרך לישיע, אך אתם סירבתם לעשות את רצוני; עתה תכירו את הרעות הבאות על האדם המסרב ללכת בדרכי ה'.

רש"י הירש בראשית פרק ה פסוק ל

"נוח": תנועה שהגיעה אל המנוחה. "נוח" קרוב ל"נוא", "נה", "נוע". "נוא": תנועה שהופסקה, ומכאן "נא": מבושל למחצה. "הניא": לעכב אדם מלהגשים את מחשבתו. והרצה לשנות את דעת חברו, פונה אליו בבקשת: "נא". ...

במדבר פרק יד

(ו) ויהושע בן נון וכלב בן יפנה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם: (ז) ויאמרו אל כל עדת בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אותה טובה הארץ מאד מאד: (ח) אם חפץ בני יקנק והביא אתנו אל הארץ הזאת ויתנה לנו ארץ אשר הוא זבת חלב ודבש: (ט) אך ביקנק אל תמרדו ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם סר צלם מעליהם ויקנק אתנו אל תיראם.